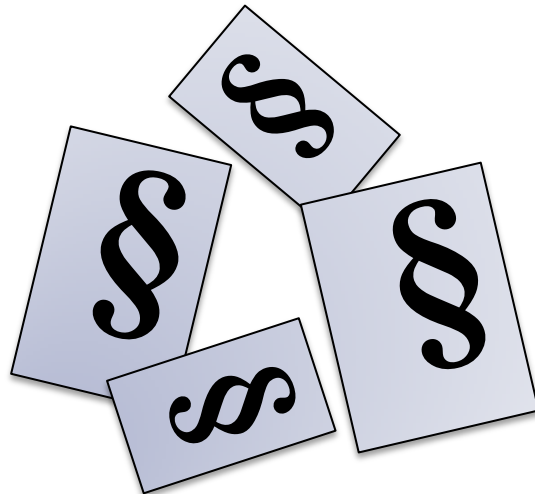

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

TYÖSUOJELUOSASTON SÄÄDÖSVALMISTELUN SEURANTA 1/2016

Työsuojeluosasto
5.2.2016

Sisällysluettelo

0 Johdanto	3
1. Yleiset työturvallisuussäännökset	4
1.1. Työsuojelulainsäädännön EU-tason arviointi	4
1.2. Viranomaisten välisen tietojenvaihdon esteiden poistaminen.....	4
1.3. Työsuojelun aluehallinnon kehittäminen	5
1.4. Hallinnollisten seuraamusmaksujen käyttö työsuojelun valvonnassa.....	6
2. Kemikaalisäännökset	7
2.1. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (268/2014) muuttaminen.....	7
2.2. Syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteri (ASA-rekisteri)	7
3. Fysikaaliset tekijät työpaikalla.....	8
3.1. Sähkömagneettiset kentät	8
4. Toimialakohtaiset säännökset	9
4.1. Panostajalainsäädännön uudistaminen	9
4.2. Asbestityötä koskevan lainsäädännön ajantasaistaminen.....	9
4.3. Laivatyösäädösten ajantasaistaminen	10
5. Muuta	11
5.1. Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi laivaväen ruokahuollosta aluksella annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta	11
5.2. Ehdotus kosteus- ja homevaurioita mittaavien ja analysoivien tahojen pätevyydestä.....	11
5.3. Eräiden direktiivien mukauttamisesta CLP-asetukseen johtuvat kansalliset täytäntöönpanotoimenpiteet / turvamerkkit	12
5.4. Valtioneuvoston päätöksen työhön liittyvältä biologisten tekijöiden aiheuttamalta vaaralta (1155/1993) uudistaminen	12
5.5. Valtioneuvoston asetuksen työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008, ns. koneiden käyttöasetus) eräät muutostarpeet	13
5.6. Teknisiä laitteita koskevien EU:n asetusten aiheuttamat muutokset kansalliseen lainsäädäntöön.....	13
5.7. Työsuojelusäädösten sujuvoittaminen sekä niiden tarpeellisuuden ja ajanmukaisuuden arviointi	14

0 Johdanto

Työsuojelua koskevat säädökset ja säädösten noudattamisen valvonta ovat merkittävien ja vaikuttavien työpaikkojen turvallisuuteen liittyvä sosiaali- ja terveysministeriön ja työsuojeluosaston käytössä oleva ohjauskeino. Osaston säädösvalmistelu sisältää kansallisen lainsäädännön valmistelun lisäksi EU-tasoisin lainsäädännön valmistelun.

Työsuojelua koskeva lainsäädäntö muodostaa oman oikeudenalansa, joskin sillä on vahva liittymä ja sama käsitteellinen ympäristö yleisen työoikeuden kanssa. Työsuojelua koskevien säännösten ydinalue muodostuu työntekijöiden fyysisen ja henkisen terveyden suojelua koskevista säännöksistä, joista keskeisin on työturvallisuuslaki.

Työsuojelua koskevaan lainsäädäntöön kuuluu työympäristön fyysistä ja henkistä turvallisuutta koskevien säännösten ohella työaika- ja tietyssä laajuudessa muita työsuhteen ehtoja sekä työelämän yhdenvertaisuutta koskevat säännökset. Työsuhtetta koskevan lainsäädännön valmistelu kuuluu kuitenkin työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan, vaikka sen valvonta kuuluu ministeriön alaiselle työsuojeluviranomaiselle (Aluehallintovirastojen työsuojelun vastualueet).

Työsuojelulainsäädännön olennainen osa on myös koneiden, laitteiden ja kemikaalien sekä muiden työssä käytettävien tuotteiden turvallisuuteen liittyvät säännökset.

Työsuojelua koskevan säädösvalmistelun tavoitteena on huolehtia siitä, että lainsäädäntö on vaikuttavaa, ajantasaista, tarkoituksenmukaista ja selkeätä. Lainsäädännön tulee olla työnantajien ja työntekijöiden sekä valvontaviranomaisen kannalta helposti sovellettavissa olevaa ja ymmärrettävää. Säädökset tukevat ministeriön ja työsuojeluosaston strategisia tavoitteita. Säännökset eivät saa aiheuttaa tarpeetonta hallinnollista taakkaa yrityksille.

Säädösvalmistelun osana huolehditaan siitä, että EU:n työsuojelua koskevia aloitteita ja säädösvalmistelua seurataan valmistelun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. EU-lainsäädännön valmisteluun pyritään vaikuttamaan kansallisten tavoitteiden mukaisesti.

Työsuojelua koskevien säädösten valmistelu perustuu systemaattiseen toimintaympäristön ja voimassa olevan säädöskokonaisuuden ja yksittäisen säännösten tarkoituksenmukaisuuden ja tehokkuuden seurantaan ja analyysiin. Työsuojelulainsäädäntöä valmistellaan kolmikantaisessa työturvallisuussäännöksiä valmisteleivassa neuvottelukunnassa (TTN) yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa. Lainsäädäntösuunnitelmat ja -aloitteet käsitellään neuvottelukunnassa varhaisessa vaiheessa, ja valmistelu toteutetaan pääsääntöisesti neuvottelukunnan asettamissa kolmikantaisissa jaostoissa. Joissakin tapauksissa valmistelu voidaan toteuttaa virkatyönä.

Tässä säädösvalmisteluluettelossa on kuvattu sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosaston vastuulla olevat ja käynnissä olevat säädösvalmisteluhankkeet, niiden vastuuhenkilöt ja valmisteluvaihe. EU:ssa vireillä olevat seurattavat lainsäädäntöasiat on esitetty erillisessä työsuojelun EU-tiedotteessa.

1. Yleiset työturvallisuussäännökset

1.1. Työsuojelulainsäädännön EU-tason arviointi

”Työterveyttä ja -turvallisuutta koskeva strategiakehys kaudelle 2014–2020” (Komission tiedonanto Euroopan Parlamentille ja Neuvostolle COM(2014) 332 final) asiakirjassa EU-komissio toteaa, että strategiakehymisen täytäntöönpano etenee rinnan työterveyttä ja työturvallisuutta koskevan EU-lainsäädännön jälkiarvioinnin kanssa. Arvioinnin päätelmät valmistuivat vuonna 2015 (Evaluation of the Practical Implementation of the EU Occupational Safety and Health (OSH) Directives in EU Member States). Arvioinnista on säädetty ns. puitedirektiivissä 89/391/ETY ja se kuuluu sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevaan komission ohjelmaan (REFIT-asiakirja 12 COM(2012) 746). Sen tuomaa lisätietoa voidaan hyödyntää mahdollisten tulevien aloitteiden laatimisessa.

Nykyistä strategista kehystä päivitetään vuonna 2016 lainsäädännön arvioinnin tulosten ja Eurooppa 2020 -strategian tarkistuksen huomioon ottamiseksi.

Lisätietoja: Antti Janas, Toivo Niskanen ja Marianne Kivistö

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63501 (Janas), 02951 63504 (Niskanen) ja 02951 63284 (Kivistö)

1.2. Viranomaisten välisen tietojenvaihdon esteiden poistaminen

Hallitusohjelman mukaan harmaata taloutta torjutaan aktiivisesti ja tietojen sujuva siirtyminen viranomaisten välillä varmistetaan. Myös työsuojeluviranomaisten tiedonsaantioikeuksia tullaan kehittämään. Työsuojeluviranomaisten tiedonsaantioikeuksia laajennetaan harmaan talouden torjuntaan liittyvien valvontatehtävien (tilaajavastuulain valvonta, ulkomaalaisvalvonta sekä työsuhteen vähimmäisehtojen valvonta) osalta.

Säädösvalmistelun tavoitteena on, että tiedonsaantioikeuksien laajentumisen myötä työsuojeluviranomaisille laadittaisiin harmaan talouden selvitysyksikön tuottamia veloitteidenhoitoselvityksiä harmaan talouden torjuntaan liittyvän työsuojeluvalvonnan tueksi.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö on ryhtynyt tarvittaviin säädösvalmistelutoimenpiteisiin kolmikantaisesti. Säädösvalmistelutyö tehdään virkatyönä ja käsitellään työturvallisuussäännöksiä valmisteluvassa neuvottelukunnassa. Työsuojeluviranomaisten tiedonsaantitarpeista ja työsuojeluviranomaisten tiedonsaantioikeuksien laajentamisesta on keskusteltu työturvallisuussäännöksiä valmisteluvassa neuvottelukunnassa vuosien 2014 ja 2015 aikana. Tarvittavat säädösmuutokset tehdään neuvottelukunnan hyväksymien tietotarpeiden perusteella. Luonnos hallituksen esitykseksi on parhaillaan lausuntokierroksella.

Tavoiteaikataulu: Vuoden 2016 aikana

TTN:n käsittely käynnissä

Esittelyyn: Vuonna 2016

Voimaan: Vuonna 2017

Lisätietoja: Anne Vänskä

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63507

1.3. Työsuojelun aluehallinnon kehittäminen

Työsuojeluvalvonnan resurssien riittävyyden, tarkoituksenmukaisen kohdentamisen sekä valvonnan tasalaatuisuuden ja hallinnon kehittämiseksi työmarkkinakeskusjärjestöt (EK, SAK, STTK ja Akava) ovat saavuttaneet yhteisymmärryksen työsuojelun aluehallinnon kehittämisen suuntaviivoista. Asiasta on laadittu neuvottelumuistio 5.10.2012. Muistiossa on 8-kohtainen luettelo toimenpiteistä, joilla työsuojelun aluehallintoa voitaisiin kehittää. Luettelon kohdassa 4 on todettu, että lupahallinto organisoidaan siten, että lupa-asiat käsitellään eri alueille parhaan osaamisen perusteella (asbesti, hätätyö, nuoret jne.). STM valmistelee asian ja neuvottelee toteutuksen työsuojelun vastuualueiden johtajien kanssa.

Työsuojelun aluehallinnon kehittämistä on tarkasteltu muistiossa, jossa on arvioitu työsuojeluviranomaisen käsiteltävien lupa-, ilmoitus- ja muiden vastaavien asioiden tarpeellisuutta ja kumoamismahdollisuuksia sekä mahdollisuutta keskittää jäljelle jäävät asiat tiettyyn aluehallintovirastoon. Arviointi perustuu pääosin aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueilta kerättyihin tietoihin lupien, ilmoitusten jne. lukumääristä ja arviointiin niiden tarpeellisuudesta. Huomioon on otettu myös EU-sääntely ja mahdollisesti muuttuneet olosuhteet.

Muistiota on käsitelty työturvallisuussäännöksiä valmistelevassa neuvottelukunnassa ensimmäisen kerran lokakuussa 2013. Neuvottelukunnan jäsenten näkemykset lupien jne. tarpeellisuudesta poikkesivat useissa kohdin toisistaan. Neuvottelukunnan käsittelyn pohjalta niiden lupa-, ilmoitus- ja muiden asioiden jatkosta päättäminen, jotka kuuluvat jonkin muun ministeriön toimialaan, siirretään ao. ministeriöön harkittavaksi. Muilta osin asian käsittelyä jatketaan neuvottelukunnassa.

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti helmikuussa 2014 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella esitys työsuojelun vastuualueiden valtakunnallisista erikoistumistehtävistä ja niiden tasaamisesta eri vastuualueille; arvioida esitettävien muutosten osalta niiden vaikutukset sekä hyödyt että haitat työsuojelun valvontaan sekä tehdä tarvittavat ehdotukset lainsäädäntömuutoksiksi. Työryhmä koostui STM:n työsuojeluosaston sekä työsuojelun vastuualueiden edustajista. Työryhmä luovutti raporttinsa lokakuussa 2014. Työryhmä ei tehnyt tehtäviinsä kuulunutta säädösmuutosehdotusten laatimista ajanpuutteen vuoksi. Työryhmä esitti raportissaan, että STM:n työsuojeluosaston säädösyksikkö valmistelee tarvittavat muutokset STM:n asetukseen eräiden aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueen toimialueista (930/2009) liittyen eräisiin tehtäväkokonaisuuksiin.

STM:n työsuojeluosaston säädösyksikössä on valmisteltu vuoden 2015 aikana kokonaan uusi aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueen toimialueita koskeva sosiaali- ja terveysministeriön asetus. Asetus (1494/2015) annettiin 9.12.2015 ja se tuli voimaan vuoden 2016 alusta lukien.

Tämänhetkisen käsityksen mukaan asetusta muutetaan seuraavan kerran jo keväällä 2016 johtuen uudistettavana olevan lähetettyjä työntekijöitä koskevan lain muutoksista.

Lisätietoja: Tuula Andersin ja Antti Janas
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63506 (Andersin) ja 02951 63501 (Janas)

1.4. Hallinnollisten seuraamusmaksujen käyttö työsuojelun valvonnassa

Hallinnollisten sanktioiden käyttöalan laajentamisedellytyksiä on tarpeen selvittää. Hallinnollisella sanktiolla tarkoitetaan tietyn moitittavaksi koetun toiminnan, rikkomuksen, muuta kuin rikosoikeudellista seuraamusta. Seuraamuksen määrääjänä on hallintoviranomainen.

Valtionhallinnon vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaan on yhtenä toimenpide-ehdotuksena otettu työsuojelun laiminlyöntimaksun käyttöönoton selvittäminen. Seuraamusmaksujen käyttöönotolla on yhtymäkohtia myös työsuojeluvalvonnan resurssiselvitykseen. Oikeusministeriön julkaisemassa ”Oikeudenhoidon uudistamisohjelmassa vuosille 2013 – 2025” on sivuttu seuraamusmaksuja yhtenä oikeudenhoidon tehostamiskeinona.

Työsuojelun seuraamusmaksujen käyttöönottoa käsiteltiin alkuvuodesta 2013 työsuojeluneuvottelukunnassa. Neuvottelukunta puolsi jatkoselvittämistä prosessiekonomisten hyötyjen näkökulmasta. Työsuojeluosaston säädösyksikössä on laadittu muistio hallinnollisista seuraamusmaksuista työsuojeluasioissa 13.5.2013, ja sosiaali- ja terveysministeriö on saanut muistiosta aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden lausunnot. Vastuualueiden lausunnoissa puollettiin hallinnollisen seuraamusmaksun käyttöönottoa ja tehtiin ehdotuksia sen mahdollisista käyttötilanteista.

Asiaa on käsitelty työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa viimeksi syksyllä 2014. Neuvottelukunnassa esitettyjen käsitysten perusteella laiminlyöntimaksun käyttöönotolle ei ole tässä vaiheessa edellytyksiä. Asiaan palataan oikeusministeriön oikeudenhoito-ohjelman valmistuttua.

Lisätietoja: Tanja Ylitöyrä
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63402 (Ylitöyrä)

2. Kemikaalisäännökset

2.1. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (268/2014) muuttaminen

Työturvallisuussäännöksiä valmisteleavan neuvottelukunnan HTP-jaosto valmistelee esityksen sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista muuttamiseksi. HTP-arvoja koskeva säädösvalmistelu on jatkuva prosessi. Uuden asetuksen on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2016. Tällöin ilmestyy myös STM:n julkaisu HTP-arvot 2016.

Hare-nro STM077:01/2012

Tavoiteaikataulu:

TTN:n käsittelyyn: Keväällä 2016

Esittelyyn: Vuonna 2016

Voimaan: Vuoden 2016 aikana

Lisätietoja: Reetta Orsila ja Sirku Saarikoski

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63505 (Orsila) ja 02951 63565 (Saarikoski)

2.2. Syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteri (ASA-rekisteri)

ILO:n yleissopimus nro 139 työnteon yhteydessä syöpää synnyttävistä aineista ja tekijöistä aiheutuvien vaarojen torjunnasta ja valvonnasta edellyttää, että jäsenvaltion tulee määrätä ne toimenpiteet, joihin on ryhdyttävä työntekijöiden suojelemiseksi vaaralta joutua altistetuksi syöpää synnyttävillä aineilla tai tekijöillä ja järjestettävä asianmukainen tietojen rekisteröintijärjestelmä.

Laissa 717/2001 säädetään syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteristä. Laissa on perussäännökset rekisterin käyttötarkoituksesta, tietosisällöstä ja tietojen käsittelystä.

Työterveyslaitos on ylläpitänyt ASA-rekisteriä vuodesta 1979 lähtien. Rekisteriin on kerätty runsaasti arvokasta tietoa. Rekisteriin ilmoitettavien aineiden lista tuli voimaan vuonna 1993 ja siihen lisättiin aineita vuonna 2000. Syöpävaarallisuustietojen ja -luokitusten sekä markkinoilla olevien kemikaalien muututtua on syytä tarkistaa ilmoitettavien aineiden listaa. Samalla on tarpeen käydä läpi myös muut ASA-lainsäädäntöön ja -käytäntöihin liittyvät asiat ja tehdä niihin tarvittavat päivitykset. Lisäksi tulee selvittää ASA-ilmoitusten digitalisoimismahdollisuudet.

Vuoden 2016 aikana työsuojeluosastolla tehdään virkatyönä asiaan liittyvää taustaselvitystä, minkä jälkeen lainsäädäntöhankkeen aloittaminen arvioidaan uudelleen.

Lisätietoja: Antti Janas, Sirku Saarikoski ja Reetta Orsila

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63501 (Janas), 02951 63565 (Saarikoski) ja 02951 63505 (Orsila)

3. Fysikaaliset tekijät työpaikalla

3.1. Sähkömagneettiset kentät

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi terveyttä ja turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista työntekijöiden suojelemiseksi altistumiselta fysikaalisista tekijöistä (sähkömagneettiset kentät) aiheutuville riskeille (2013/35/EU) julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 26.6.2013. Direktiivi rakentuu periaatteelle suojata kaikkia työntekijöitä sekä työnantajan velvollisuuteen tuntea ympäristö, jossa työnantaja teettää työtä. Jos työympäristössä esiintyy työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä vaarantavia tekijöitä, työnantajan on arvioitava niiden merkitys työntekijöiden terveydelle. Direktiivi koskee Suomessa työturvallisuuslain tarkoittamia työntekijöitä, mutta ei koske väestöä laajemmin. Direktiivi ei koske pitkäaikaisvaikutuksia.

Direktiivin kansallinen kolmikantainen valmistelu alkoi vuonna 2013 työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan sähkömagneettisten kenttien jaostossa.

Hare-nro STM077:00/2012
TTN:n käsittely käynnissä
Esittelyyn: 31.5.2016 mennessä
Voimaan: Viimeistään 1.7.2016

Lisätietoja: Reetta Orsila ja Tuula Andersin
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63505 (Orsila) ja 02951 63506 (Andersin)

4. Toimialakohtaiset säännökset

4.1. Panostajalainsäädännön uudistaminen

Räjätys- ja louhintatyön turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (621/2011) valmistelun yhteydessä ilmeni tarve selvittää myös panostajan pätevyyteen liittyvien säädösten ajanmukaisuus. Lisäksi korkein hallinto-oikeus on todennut useassa tapauksessa, ettei voimassa olevassa panostajalainsäädännössä ole riittävän tarkasti säädetty niistä edellytyksistä, joiden perusteella arvioidaan henkilön sopivuutta myönnettäessä tai peruutettaessa panostajan pätevyyskirjaa. Keskeisimmät säädösten uudistamistarpeet liittyivät siten panostajan pätevyyden arviointiin ja lupakirjan peruuttamisen edellytysten määrittelyyn.

Luvan myöntämiseen, peruuttamiseen ja uudistamiseen liittyvien kysymysten lisäksi on noussut esiin erilaisia pienempiä, tarkastelua vaativia asiakokonaisuuksia, mm. tulisiko pätevyys jakaa työskentelypaikan mukaan (maan alla ja maan päällä tehtävät työt) ja tehosteräjättyjen eriyttäminen selkeämmin omaksi pätevyudeksi.

Ministeri Risikko asetti kesällä 2013 kolmikantaisen työryhmän valmistelemaan panostajalain uudistusta. Työryhmä luonnosteli yksimielisen hallituksen esityksen ja siihen liittyvät asetusehdotusten muutokset (uusi VN:n asetus panostajien pätevyyskirjoista ja muutokset VN:n asetukseen räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta). Työturvallisuussäännöksiä valmisteleva neuvottelukunta hyväksyi lainsäädäntöpakettin keväällä 2015. Valmistelua jatkettiin sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä. Hallitus antoi eduskunnalle esityksen uudeksi panostajalainiksi joulukuussa 2015 (HE 134/2015).

Lainsäädäntötyössä tarkasteltiin osaltaan myös panostajien koulutuksen uudistamistarvetta. Lainsäädäntötyöryhmä totesi, että nykyistä koulutusjärjestelmää olisi kehitettävä. Tämä vuoksi sosiaali- ja terveysministeriön alainen panostajakoulutuslautakunta asetti työryhmän ajantasaistamaan panostajien koulutusta koskevaa muistiota. Työryhmä sai valmiiksi luonnoksen uudeksi panostajien koulutusta koskevaksi muistioksi syksyllä 2015. Koulutusta koskevat uudistetut ohjeet tulisivat sovellettaviksi samaan aikaan lainsäädäntömuutosten kanssa.

Hare-nro STM037:00/2013

Tavoiteaikataulu: Eduskuntakäsittely kevät 2016

Voimaan: 1.9.2016

Lisätietoja: Marianne Kivistö, Tuula Andersin ja Tanja Ylitöyrä

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63284 (Kivistö), 02951 63506 (Andersin) ja 02951 63402 (Ylitöyrä)

4.2. Asbestityötä koskevan lainsäädännön ajantasaistaminen

Työturvallisuussäännöksiä valmisteleva neuvottelukunta asetti kesäkuussa 2013 kolmikantaisen jaoston selvittämään asbestityötä koskevan lainsäädännön ajantasaisuus ja oikea säädöstaso ensi sijassa asbestipurkutyön valtuutusta, asbestikartoitusta sekä menetelmiä ja laitteita koskevien säännösten osalta. Säädöstaso ei asbestivaltuutuksen perusteiden osalta vastannut perustuslaissa asetettuja vaatimuksia eivätkä sitä koskevat muutokset olleet siten mahdollisia ilman laintasoista valmistelua. Jaoston tehtävänä oli kartoittaa tarpeellisessa laajuudessa asbestityöstä annetun valtioneuvoston päätöksen (1380/1994) muutostarpeet ja niistä välittömästi johtuvat laintasoiset muutostarpeet.

Jaoston valmistelun pohjalta säädettiin laki eräistä asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista (684/2015), ja se tuli voimaan vuoden 2016 alusta. Laissa säädetään asbestipurkutyön luvanvaraisuudesta, asbestipurkutyötä tekevältä työntekijältä edellytettävästä pätevyydestä, myönnettyistä asbestipurkutyöluvista sekä asbestipurkutyöhön pätevistä henkilöistä pidettävien rekistereiden perustamisesta.

Lain kanssa samanaikaisesti valmistellulla valtioneuvoston asetuksella asbestityön turvallisuudesta (798/2015) säädetään tarkemmin asbestityötä koskevista työturvallisuusvaatimuksista. Asetuksen tavoitteena on työturvallisuuden parantaminen selkeyttämällä asbestityöhön liittyviä menettelyjä ja asbestipurkutyön suunnitelmien, menetelmien, työvälineiden ja henkilönsuojainten käyttöön liittyviä vaatimuksia. Asetus on myös työntekijöiden asbestilta suojelemista koskevan direktiivin 2009/148/EY täytäntöönpanosäädös, ja se tuli voimaan samanaikaisesti lain kanssa vuoden 2016 alusta.

Käytännön soveltamisohjeita uusista säädöksistä löytyy tyosuojelu.fi -sivustolta.

Hare-nro STM077:03/2012

Lisätietoja: Antti Janas ja Tuula Andersin
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63501 (Janas) ja 02951 63506 (Andersin)

4.3. Laivatyösäädösten ajantasaistaminen

Aluksen työympäristöstä säädetään työympäristöstä aluksessa annetussa valtioneuvoston päätöksessä (417/1981; jäljempänä työympäristöpäätös). Työympäristöpäätös on ollut voimassa runsaat 30 vuotta. Suomea sitovissa kansainvälisissä velvoitteissa samoin kuin Suomen perustuslaissa on määräyksiä, joista aiheutuu tarvetta päivittää aluksen työympäristöä koskevaa sääntelyä. Muutoinkin työympäristöpäätöksessä säädettyjä asioita on tarpeen päivittää.

Sosiaali- ja terveysministeriössä järjestettiin 16.4.2015 tapaaminen merenkulkualan ja tyosuojeluosaston edustajien kesken. Yhteinen mielipide tapaamisessa oli, että aluksen työympäristöä koskevaa sääntelyä tulee ajanmukaistaa.

Työturvallisuussäännöksiä valmisteleva neuvottelukunta asetti 7.9.2015 pitämässään kokouksessa jaoston, jonka tehtävänä on valmistella ajantasaistettu aluksen työympäristöä koskeva valtioneuvoston asetusta. Lisäksi jaoston tehtävänä on selvittää, onko työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta annettua valtioneuvoston asetusta (403/2008) tarpeen muuttaa alusten nostolaitteiden tarkastusten ja aluksilla nostolaitetarkastuksia suorittavien tarkastajien pätevyyden osalta. Jaoston toimikausi kestää 31.12.2016 saakka.

Esittelyyn: Alkuvuonna 2017
Voimaan: Vuonna 2017

Lisätietoja: Tuula Andersin ja Harri Halme
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63506 (Andersin) ja 02951 63480 (Halme)

5. Muuta

5.1. Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi laivaväen ruokahuollosta aluksella annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston asetus laivaväen ruokahuollosta aluksella annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta (1130/2015) valmisteltiin sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä ja se tuli voimaan 1.10.2015. Sillä muutettiin aiemman vastaavan asetuksen soveltamisalaa koskevaa säännöstä siten, että kotimaan liikenteessä olevien alusten osalta mahdollistetaan poikkeaminen laivaväelle tarjottavia aterioita koskevasta säännöksestä. Lisäksi ruokapäiväkirjaan merkittäviä tietoja koskevaa säännöstä muutettiin siten, että joitakin tietoja ei enää tarvitse merkitä ruokapäiväkirjaan, jos tiedot löytyvät muusta tallenteesta.

Hare-nro STM001:00/2015

Lisätietoja: Tuula Andersin ja Harri Halme

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Puhelin: 02951 63506 (Andersin) ja 02951 63480 (Halme)

5.2. Ehdotus kosteus- ja homevaurioita mittaavien ja analysoivien tahojen pätevydestä

Kosteusvaurioityöryhmä on ehdottanut, että työtiloina käytettävien kosteus- ja homevaurioituneiden rakennusten mikrobipitoisuuksia mittaavilta ja näytteitä analysoivilta tahoilta tulisi edellyttää tiettyä pätevyyttä, koulutusta sekä käytettävien menetelmien ja laitteiden asianmukaisuutta. Näiden toteamiseen tulisi luoda vastaavanlainen järjestelmä kuin jo olemassa olevissa laeissa ja asiasta tulisi säätää.

Hallitus on käynnistänyt kosteus- ja hometalkoot 2009 - 2013. Talkoiden yhtenä tavoitteena on rakennusten kosteus- ja homevaurioita mittaavien ja näytteitä analysoivien tahojen pätevyyksien toteamisjärjestelmän yhdenmukaistaminen. Työsuojeluosastolla ei käynnistetä asiasta omaa hanketta, vaan katsotaan ensin kosteus- ja hometalkoiden tulokset.

Sosiaali- ja terveysministeriön hyvinvoinnin ja terveyden osaston valmisteleva laki terveydensuojelulain muuttamisesta tuli voimaan 1.3.2015. Uudistetun lain mukaisissa tarkastuksissa asiantuntijana voi toimia vain määritellyn koulutuksen suorittanut tai vastaavat tiedot omaava henkilö. Lisäksi asiantuntijana toimiminen edellyttää henkilön sertifiointia valtakunnalliseen järjestelmään entisen kuntakohtaisen hyväksymismenettelyn sijaan. Kuntien viranomaisilta poistettiin asiantuntijoiden pätevyyden arviointitehtävät. Sertifioidut asiantuntijat merkitään julkiseen tietojärjestelmään, josta käy ilmi pätevyyden voimassaolo. Kunnan terveydensuojeluviranomainen tai tutkimuksen muu tilaaja, kuten kiinteistön omistaja tai isännöitsijä, voi tarvittaessa varmistaa asiantuntijan pätevyyden tietojärjestelmästä. Jos asiantuntija ei täytä enää edellytetyjä pätevyysvaatimuksia, hänet voidaan poistaa tietojärjestelmästä.

Työsuojeluosastolla selvitettiin virkatyönä mahdollisuutta sisällyttää työturvallisuuslakiin kosteus- ja homevaurioita koskien vastaava muutos kuin lakiin terveydensuojelusta. Asiaa käsiteltiin työturvallisuussäännöksiä valmistelevassa neuvottelukunnassa useita kertoja vuosien 2014 ja 2015 aikana.

Vuoden 2016 alkupuolella selvitetään mahdollisuus hoitaa asia muuta instrumenttia kuin sääntelyä käyttämällä.

Lisätietoja: Tanja Ylitöyrä
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63402

5.3. Eräiden direktiivien mukauttamisesta CLP-asetukseen johtuvat kansalliset täytäntöönpanotoimenpiteet / turvamerkit

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 1272/2008 (kemikaalien luokitusta, merkintöjä ja pakkaamista koskeva asetusta, ns. CLP-asetus; Classification, Labelling and Packaging of substances and mixtures) johdosta on tehty teknisiä muutoksia eräisiin direktiiveihin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (2014/27/EU). Kansallinen täytäntöönpano työpaikkojen turvamerkkien osalta on valmisteltu antamalla seuraava säädös:

- Valtioneuvoston asetus työpaikkojen turvamerkeistä ja niiden vähimmäisvaatimuksista (687/2015) annettiin 21.5.2015, tuli voimaan 1.9.2015.

Lisätietoja: Reetta Orsila
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63505

5.4. Valtioneuvoston päätöksen työhön liittyvältä biologisten tekijöiden aiheuttamalta vaaralta (1155/1993) uudistaminen

Koska kansallinen säädöspohja sekä EU:n säädökset ja työolosuhteet ovat muuttuneet, on tarkoituksenmukaista uudistaa valtioneuvoston päätös (1155/1993). Työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan asettaman Biologisten tekijöiden -jaoston tehtävänä on valmistella perusteltu esitys päätöksen uudistamiseksi, johon samalla yhdistetään terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemisestä terveydenhuoltoalalla (317/2013) annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetyt asiat. Jaosto aloitti toimintansa syyskuussa 2014.

TTN:n käsittelyyn: Keväällä 2016
Esittelyyn: Vuonna 2016
Voimaan: Vuonna 2017

Lisätietoja: Reetta Orsila, Tanja Ylitöyrä ja Tuula Andersin
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63505 (Orsila), 02951 63402 (Ylitöyrä) ja 02951 63506 (Andersin)

5.5. Valtioneuvoston asetuksen työvälaineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008, ns. koneiden käyttöasetus) eräät muutostarpeet

Sosiaali- ja terveysministeriölle on esitetty toiveita ns. koneiden käyttöasetuksen muuttamiseksi. Mm. työ- ja elinkeinoministeriö on tehnyt ehdotuksen kauppa- ja teollisuusministeriön asetuksen hissien käytöstä (663/1993) 22 §:n siirrosta työturvallisuuslainsäädäntöön. Lisäksi aluehallintovirastot ja eräät muut tahot ovat esittäneet harkittavaksi muutoksia ko. asetukseen. Muutosehdotuksia käsitellään työsuojeluosastolla tässä vaiheessa virkatyönä ja myöhemmin ne viedään työturvallisuussäännöksiä valmisteleavan neuvottelukunnan (TTN) arvioitaviksi.

Lisätietoja: Marianne Kivistö ja Antti Janas
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63284 (Kivistö) ja 02951 63501 (Janas)

5.6. Teknisiä laitteita koskevien EU:n asetusten aiheuttamat muutokset kansalliseen lainsäädäntöön

EU:ssa on loppusuoralla köysiratalaitteistoja ja henkilönsuojaimia koskevien asetusten valmistelu. Alustavan arvion mukaan köysiratalaitteistoja koskeva asetusta aiheuttaisi jonkin verran muutostarpeita kansalliseen lainsäädäntöön, mm. lakiin eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta (1016/2004) ja valtioneuvoston asetukseen henkilökuljetukseen tarkoitetuista köysiratalaitteistoista (253/2002, myöhemmin valtioneuvoston asetus köysiratalaitteistoista).

Kansallisessa säätelyssä on huomioitava myös, että valtioneuvoston asetuksessa köysiratalaitteistoista on säädetty kansallisesti asiantuntijayhteisön tehtäväksi annetuista asennustarkastuksista ja vuosittaisista määräaikaistarkastuksista sekä köysiratalaitteiston vastaavasta hoitajasta, jonka tulee olla sertifiointielimen hyväksymä. Lisäksi asetuksen toimeenpanon yhteydessä olisi säädettävä määräysten valvontaan liittyvistä toimivaltuuksista.

Henkilönsuojaimia koskeva asetusta aiheuttaisi vähäisiä muutostarpeita kansalliseen lainsäädäntöön, mm. lakiin eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta (1016/2004) ja lakiin työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä (1053/2010). Muutokset olisivat luonteeltaan täsmennyksiä. Asetuksen johdosta tulisi kumottavaksi valtioneuvoston päätös henkilönsuojaimista (1406/1993).

Työsuojeluosastolla ryhdytään valmistelemaan vuoden 2016 aikana virkatyönä köysiratalaitteistoja ja henkilönsuojaimia koskevien EU-asetusten aiheuttamia muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön.

Lisätietoja: Pirje Lankinen (henkilönsuojaimet), Kari Seppänen (köysiratalaitteistot) ja Marianne Kivistö
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63488 (Lankinen), 02951 63490 (Seppänen) ja 02951 63284 (Kivistö)

5.7. Työsuojelusäädösten sujuvoittaminen sekä niiden tarpeellisuuden ja ajanmukaisuuden arviointi

Pääministeri Sipilän hallitusohjelman mukaan hallituskauden aikana kansalaisten arkea, yritystoimintaa, maataloutta, investointeja, rakentamista, tervettä kilpailua ja vapaaehtoistoimintaa on helpotettu merkittävästi turhaa sääntelyä purkamalla, hallinnollista taakkaa keventämällä ja lupaprosesseja sujuvoittamalla. Tavoitteena on sujuvoittaa säädöksiä sekä purkaa turhaa sääntelyä ja byrokratiaa.

STM:n työsuojeluosastolla on laadittu vuoden 2015 alussa säädösselvitys, jossa tarkasteltiin voimassa olevia työsuojelusäädöksiä. Tehtävänä oli laatia selvitys siitä, mikä on perustuslain, kansainvälisten sitoumusten ja EU:n säädösten kotimaiselle sääntelylle jättämä liikkumavara työsuojelun alueella. Selvitykseen sisältyivät säädökset, joiden valmisteluvastuu on ollut työsuojeluhallituksella, työministeriön työsuojeluosastolla tai sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön työsuojeluosastolla.

Säädösselvitystä on käsitelty työturvallisuussäännöksiä valmisteleavan neuvottelukunnan (TTN) kokouksissa, ja selvitystyötä jatketaan kolmikantaisesti yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa. Jo tehtyä pohjatyötä voidaan käyttää apuna hallitusohjelman mukaista työsuojelusäädösten sujuvoittamista ja normien perkausta toteutettaessa. Hallituksen tavoitteet otetaan tarkasteluun kaikissa säädösvalmisteluhankkeissa.

Lisätietoja: Antti Janas ja Leena Alanko
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
Puhelin: 02951 63501 (Janas) ja 02951 63567 (Alanko)